

Józef Bednarczyk

Inowrocław, st. 100, gm. loco, woj.
bydgoskie, AZP 45-40/-

Informator Archeologiczny : badania 26, 48-49

1992

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

nych i późnych faz wczesnego średniowiecza (głównie na st. 17) oraz z późnego średniowiecza (głównie na st. 14).

Kilkaset metrów dalej zlokalizowano drugą wielką osadę hutniczą oraz stwierdzono występowanie licznych złazisk żużli i rudy darniowej na terenie tej oraz sąsiednich wsi.

Materiały znajdują się w Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie.

Planuje się prowadzenie dalszych prac rozpoznawczych i wykopalisk.

Imielno, st. 33
gm. Łubowo, woj. poznańskie
AZP 51-32/95

Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie

Badania prowadził mgr Czesław Strzyżewski. Finansowane przez Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie i Konserwatora Zabytków Archeologicznych na woj. poznańskie. Drugi sezon badań. Cmentarzysko z okresu wpływów rzymskich i z wczesnego średniowiecza (XII w.), punkt osadniczy z późnego średniowiecza i okresu nowożytnego.

Prace wykopaliskowe kontynuowano w południowej części wykopu z roku ubiegłego oraz założono 2 wykopy w części zachodniej i północnej kulminacji wzgórza, o łącznej powierzchni 82,5 m². Badania prowadzono z przerwami od wiosny do jesieni. Odkryto 16 grobów (obiekty nr 22-37), z których część uległa zniszczeniu przez wkopy nowożytnie i współczesne oraz podczas orki przed zalesieniem tego terenu.

Wśród 9 grobów pochodzących z okresu wpływów rzymskich były 2 groby popielnicowe, grób jamowy i 6 grobów szkieletowych. Zakończono też eksplorację obiektu 19. Wyróżniono również 4 skupiska przepalonych kości ludzkich, stanowiących ślad po zniszczonych grobach. Znalaziono 4 naczynia gliniane, w tym pucharek z „okienkami”, miseczkę, popielnicę o powierzchni gładkiej i schropowaczonej oraz fragm. dolnej części popielnicy czernionej. Odkryto też fragm. naczyń, w tym wtórnie przepalone skorupy. Znalaziono 2 zapinki — A II 38-39 i A V, s. 9, 140-141, grzebień jednowarstwowy i fragm. dwóch innych, główkę żelazną szpili i monetę srebrną (rzymską?). Materiał ten datuje się na fazy B₂-C₁ omawianego okresu.

Wyeksplorowano również 7 grobów szkieletowych z okresu wczesnośredniowiecznego, usytuowanych na osi zachód-wschód. Jeden z nich był obudowany kamieniami, a przy szkieletcie odkryto brakteat łaciński Mieszka III, bity w l. 1173-1177, z wyobrażeniem św. Wojciecha i napisem ALBERTUS. W innym grobie znalaziono 4 kabłączki skroniowe średniej wielkości, które również mogą pochodzić z XII w.

Znalaziono prócz tego ułamki naczyń z wczesnego i późnego średniowiecza oraz z czasów nowożytnych.

Materiały znajdują się w Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie.

Przewiduje się dalsze badania.

Inowrocław, st. 100
gm. loco, woj. bydgoskie
AZP 45-40/—

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
Instytut Prahistorii Zakład Prahistorii
Polski w Poznaniu

Badania prowadził mgr Józef Bednarczyk. Finansowane przez Urząd Wojewódzki w Bydgoszczy za pośrednictwem Państwowej Służby Ochrony Zabytków oraz Urząd Miejski w Inowrocławiu i Kujawską Spółdzielnię Mieszkaniową. Dziewiąty sezon badań. Osada kultury łużyckiej, osada i warzelnia soli z okresu wpływów rzymskich, ślady

osadnictwa wczesnośredniowiecznego, późnośredniowiecznego i nowożytnego.

Badania ze względu na szczupłe fundusze prowadzone były w ograniczonym wymiarze przestrzennym. Odsłonięto powierzchnię 995 m², inwentaryzując ponad 70 obiektów: budynek mieszkalny, 3 piece, 20 palenisk, 19 jam, ponad 30 dołków posłupowych, 3 nowe rowy solankowe, 2 zbiorniki–odstojniki.

Budynek mieszkalny (jego ziemna część) miał kształt nieregularnego czworoboku o wymiarach ok. 430 x 360 cm, ścianki zwięzające się ku dnu na gł. 30–40 cm. Inwentarz składał się z ponad 180 fragm. ceramiki, 80 szczątków kostnych, fragm. narzędzi żelaznych, kościanych i kamiennych oraz ciężarków tkackich i 2 krążków wykonanych ze skorupy.

Pierwszy piec (ob. 280–281), usytuowany w owalno-wielobocznym zagłębieniu o wymiarach 280 x 180 cm, składał się z komory piecowej zwięzającej się ku dołowi na głębokości 140 cm oraz z przylegającej do niej płytszej jamy przypiecowej. Układ nawarstwień, wyjątkowo dobrze zachowany, świadczy, iż był on wyposażony w wieloboczną kopułę skonstruowaną na szkielecie z dranic i okraglaków i spełniał m.in. funkcję suszarni zboża. Z dwóch pozostałych pieców jeden (ob. 943), bez konstrukcji, był wapiennikiem; funkcji drugiego (ob. 949), z małym paleniskiem, nie udało się ustalić.

Eksplorowane paleniska i jamy stanowią kontynuację przestrzenną badanych w ubiegłym roku większych układów.

Trzy nowe rowy solankowe (ob. 999, 1000, 1009) oraz 2 zbiorniki–odstojniki wespół z już znanymi tworzą złożony system. Ponieważ wszystkie jego elementy odsłonięte są na razie tylko częściowo, zarówno ich parametry, jak i wzajemne relacje funkcjonalne i chronologiczne są trudne do ustalenia. Na tym etapie eksploracji stwierdzić można, że zarysowujące się zespoły urządzeń reprezentują dwie, użytkowane w różnym czasie, saliny. Od współczesnych im salin europejskich różnią się w pewnym stopniu technologią wytwarzania, przewyższając je skalą założenia i zapewne produkcji.

Dokumentacja i materiały przechowywane są w Instytucie Prahistorii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Badania będą kontynuowane.

Kamienica Szlachecka, st. 3
gm. Stężycza, woj. gdańskie
AZP 13-37/—

Muzeum Archeologiczne w Gdańsku

Badania prowadzili mgr mgr Małgorzata Tuszyńska i Mirosław Pietrzak. Finansowane przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Gdańsku i Urząd Gminy w Stężycy. Czwarty sezon badań. Cmentarzysko płaskie kultury wielbarskiej z młodszego okresu wpływów rzymskich.

Kontynuowano badania z l. 1987–1988 i 1991. Przebadano obszar przeznaczony pod zabudowę (ok. 6 arów), odkrywając 4 groby szkieletowe, 1 popielnicowy i jedno palenisko. Dotychczas odkryto na cmentarzysku 44 obiekty, w tym 26 grobów.

Pochówki wyposażone były m.in. w końcówki pasa (grupa J II wg Raddatza), sprzączki brązowe, przేశliki gliniane oraz naczynia gliniane (grupa IXA i B, XVIIIA wg R. Wołagiewicza).

Na uwagę zasługuje grób 25 — popielnicowy, o skrzynkowej konstrukcji, zbudowany z małych, lupanych płyt kamiennych, wyposażony w naczynie gliniane, dwuuszne (grupa V wg R. Wołagiewicza), zdobione rytymi liniami krzyżującymi się nieregularnie; ornament rozmieszczony jest na załomie brzuśca oraz powyżej i poniżej niego. Dwa ucha także są pokryte ornamentem. Wewnątrz popielnicy wśród przepalonych kości ludzkich znajdowały się 2 zapinki brązowe (A VI 161–164), przేశlik gliniany i stopiony paciorek szklany.

Odkryte groby datowane są na fazę C₁ młodszego okresu wpływów rzymskich.